

Lausunto Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaihe (energia ja maisemat), kaavaluonnos

KRAKLIK 10.09.2024 § 81
3160/10.02.00.00/2022

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaiheen luonnos ja valmisteluaineisto ovat maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:n ja -asetuksen 30 §:n mukaisesti nähtävillä ja lausunnoilla 5.8.–16.9.2024 välisen ajan. Vaihemaakuntakaavassa käsiteltävät teemat ovat energia ja maisemat eli sähkönsiirto ja siihen liittyvä infra, teollisen kokoluokan tuuli- ja aurinkovoima-alueet sekä maisema- ja pohjavesikysymykset. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto on pyytänyt Joensuun kaupungilta lausunnon kaavaluonnoksesta. Maakuntakaavaluonnos valmisteluaineistoinen on luettavissa maakuntaliiton nettisivuilla. Linkki aineistoon on tämän päätöksen liitteenä olevassa lausuntopyyntöissä.

Yleistä

Kyseessä on kaavatyö, jolla on myös merkittäviä vaikutuksia ja yhdyspintaa laadinnassa olevan Joensuun seudun yleiskaavan 2040:n osalta. Myös seudun yleiskaavassa esimerkiksi energia ja energainfrastrukturi ovat keskeisiä suunnitteluteemoja. Maisema-alueiden huomioiminen maakuntakaavatyössä on myös hyvin perusteltua, sillä esim. teollisen mittakaavan energiatuotantoalueilla olisi selvä maisemaa muuttava luonne. Tähän mennessä näiden kahden kaavatyön tiimoilta tehty yhteistyö on ollut oikein toimivaa, tämän tulee jatkua myös tulevien kaavavaiheiden osalta.

Energia ja energainfrastrukturi

Maakuntakaavaluonnoksessa Joensuun kunnan alueelle on osoitettu pääsähkölinojen olemassa olevia yhteyksiä sekä yhteystarpeita. Yhteystarpeiden osalta on osoitettu niin 110 kv kuin myös 400 kv kantalinjojen yhteystarpeita. Myös energiahuollon alueet on osoitettu kohdemerkinnöin, jotka ovat energiaverkostoon liittyviä olemassa olevia ja kehitettäviä voimalaitoksia ja suurjännitelinjan sähköasemia.

Ehdotus: 400 kv yhteystarve tulisi esittää Lieksaan mieluummin ohjeellisena merkintänä Uimaharjun kautta ja mahdollisuuksien mukaan olemassa olevia 110 kV käytäviä pitkin.

Olisi toivottavaa, että maakuntakaavassa osoitettaisiin aurinkovoima-alueita kaavaprosessin ohessa järjesteltävien työpajojen tuloksiin perustuen. Tärkeimmät aurinkovoima-alueet tulevat arvotuksen jälkeen selvästi esille.

Mihin perustuu Hammaslahden ja Tuupovaaran välisen sähkölinjan yhteystarve?

Maisema-alueet

Joensuun alueelle on osoitettu maisemallisesti arvokkaita alueita. Kyseessä on olemassa olevat valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet sekä päivitetty maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet. Joensuun alueelle on osoitettu seitsemän maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta. Yleisesti aluerajauksia on supistettu ja kaksi Joensuun alueen maisemallisesti arvokasta maisema-aluetta esitetään poistettavaksi.

Perustelut maisema-alueiden päivitystoimenpiteille tulisi tuoda selvästi esille liitteessä 2 (Maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet).

Maisema-alueiden tarkastelu ja arviointi on tehty dronekuvauksen perusteella eli lintuperspektiivistä. Maisemakuvallinen tarkastelu tapahtuu kuitenkin ihmisen silmän korkeudelta tarkasteltuna. Maisema-alueiden tarkastelu on painottunut peltoalueisiin.

Valmistelija: maankäytön suunnittelija Patrik Hämäläinen ja kaavoitusarkkitehti Natalia Musikka

Kaupunkiympäristöjohtajan päätösehdotus:

Kaupunkirakennelautakunta päättää

esittää kaupunginhallitukselle, että se antaa edelle kirjoitetun lausunnon Pohjois-Karjalan maakuntaliitolle Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 2. vaiheen luonnoksesta.

Päätös:

Keskustelun aikana Maija Kuivalainen ehdotti kaupunkiympäristöjohtajan pohjaehdotuksesta poiketen, että yleistä kappaleeseen tehtäisiin lisäys:
"Uusiutuvan energian tuotannossa on tärkeää minimoida yhtenäisten luontoalueiden pirstoutuminen ja tarkastella tuulivoimapuistojen yhteisvaikutuksia."

Auli Patjas kannatti Maija Kuivalaisen tekemää ehdotusta.

Puheenjohtajan esityksestä päätettiin suorittaa asiassa äänestys siten, että ne jotka kannattavat kaupunkiympäristöjohtajan pohjaehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Maija Kuivalaisen tekemää kannatettua päätösehdotusta äänestävät EI.

Suoritettussa äänestyksessä annettiin 4 JAA-ääntä (Pesonen Matti, Vuojärvi Petja, Surakka Kari ja Korhonen Jari) ja 4 EI-ääntä (Väänänen Päivi, Mutanen Jukka, Kuivalainen Maija ja Auli Patjas), poissa (Timo Puustinen, Jaana Minkkinen ja Tiina Kuokkanen). Puheenjohtaja totesi äänestyksen tulokseksi tulleen 4–4.

Äänen mennessä tasan puheenjohtajan ääni ratkaisee. Siten kaupunkiympäristöjohtajan tekemä pohjaehdotus tuli päätökseksi.

Kaupunkirakennelautakunta lisäsi yksimielisesti lausuntoon Maisema-alueet kohtaan lauseen. "Pielisjoki on merkittävä maisemallinen elementti, joten sen lisäämistä maakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin kaupungin halki kulkevien vesialueiden osalta tulisi harkita."

Maija Kuivalainen ilmoitti jättävänsä asiasta eriävän mielipiteen.

"Jätän eriävän mielipiteen, sillä pidän esityksistäni kaupungin lausunnon pohjaesitykseen sen verran painavana esimerkillä johtamisena kokonaiskestävyyden osalta ja muiden maakuntaliiton kumppanien kirittämisenä, jonka ohittaminen tällä tapaa myös Joensuun kaupungin strategian vastaisesti ei ole mielestäni hyväksyttävää. Haluan, että kantani käy selväksi asiassa."

Timo Puustinen ei esteellisenä (yhteisöjääviys) osallistunut asian käsittelyyn, maakuntahallituksen kaavatyöryhmän puheenjohtaja.